

Can Maçana

El Bruc

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Coll de Can Maçana
Emplaçament A tocar de la cruïlla de les carreteres de Manresa i Montserrat.
Alçada: 716

Coordenades:

Latitud: 41.61007
Longitud: 1.76721
UTM Est (X): 397281
UTM Nord (Y): 4607218

Classificació

Número de fitxa 08025 - 10
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Regular
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL (NNSS 25/03/1992; Pla Especial Montserrat 16/02/1988)
Número inventari IPA, núm. 4062
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08025A016000170000YX

Fitxes associades:

[Monument al Timbaler del Bruc](#)

Autoria de la fitxa Gemma Estrada i Planell i Josep-Vicenç Mestre Casanova

Descripció

Masia fortificada de planta rectangular formada per planta baixa i dos pisos i teulada a dues vessants. La porta principal te inscrita a la clau de l'arc, la data del 1791 i l'escut de l'Abadia de Montserrat. A les plantes hi ha cinc finestres a cadascuna, totes amb l'arc de maó vist. Al damunt de la porta d'entrada i a la primera planta, hi ha restes evidents d'una gran balconada, avui reconvertida en finestra. Les obertures es caracteritzen per ser totes d'arc escarser. Les parets estant arrebossades i a les cantonades s'aprecien carreus de pedra treballats. De la fortificació de la guerra carlina, en queda una torre de guaita a la cantonada dreta de la casa, tocant a la carretera. És de forma poligonal irregular i té quatre cares. Conserva cinc espitlleres a dues de les seves cares. A la paret nord de la casa es conserven unes espitlleres de maó.

Observacions:

A les NNSS i al Pla Especial de la Muntanya de Montserrat es cita com a Massana.

Història

La casa actual té el seu origen en un conjunt d'edificacions situades al coll de can Maçana en una cruïlla de camins: el de Barcelona a Manresa, el camí transversal que des d'Igualada anava a Montserrat a l'edat mitjana i el camí de Sant Jaume des de Montserrat cap a Cervera i Lleida. Els primers pobladors del lloc s'hi van establir com a emfiteutes del l'església del castell de la Guàrdia. Formava part del conjunt de masies que configuraven el nucli de La Guàrdia. El 1497 tenia un hostel, carnisseria i hospital. Als segles XVI-XVII va entrar en decadència. Pertanyia a un sol propietari que ho va capbrevar com a zona agrícola i va acabar traspasant-ho al monestir. Segons el capbreu del 1791, la casa pertanyia a la família cognominada Maçana que la va tenir en propietat entre els segles XVI-XVII. El darrer representant de la nissaga, Jacint Viladés i Maçana va ser el que permutà la hisenda amb el monestir de Montserrat a canvi d'una altra masia a Masquefa, actualment també coneguda com can Maçana. El monestir va utilitzar la casa per a granja i hostel.

Va ser escenari de la Guerra del Francès, de la batalla guanyada als francesos el 6 de juny de 1808, donant lloc a la llegenda del Timbaler del Bruc, i de les guerres carlines. En la primera, a l'any 1835, les tropes isabelines van fortificar la casa i van construir-hi allotjaments. Una partida carlina manada per Benet Tristany es va dirigir a can Maçana sense poder destruir la fortificació construïda. En la tercera a l'any 1875 hi va haver nous enfrontaments.

Bibliografia

- Capbreu de Montserrat 1496.(2006) Associació Cultural del Montserrat. p. 148
ESTRADA I PLANELL, Gemma (1991) El Bruc, el medi, la història, l'art. Edit. Publicacions de l'abadia de Montserrat. Btca. Abat Oliba. p.89-90-136.
HUÉLAMO, J.M; LAUDO, S; SOLIAS, JM; (2007) Inventari del Patrimoni Cultural del Parc Natural de la muntanya de Montserrat. Patrimoni immoble II. Generalitat de Catalunya p.67
VIVES I TORT, M; L'evolució històrica de la xarxa viària entre el Llobregat i el Foix. Des de l'època romana fins al tercer decenni del segle XX. (TDR) (2007) Universitat de Barcelona

